

Ертерек ден қою шараларын және екінші деңгейдегі банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторларды айқындау әдістемесін қолдану қағидаларын бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2013 жылғы 25 ақпандағы № 73 қаулысы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2013 жылы 10 сәуірде № 8416 тіркелді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2014 жылғы 23 сәуірдегі № 68 қаулысымен

Ескерту. Күші жойылды - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 23.04.2014 № 68 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн откен соң қолданысқа енгізіледі).

Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін жетілдіру мақсатында Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **ҚАУЛЫ Е Т Е Д І :**

1. Қоса беріліп отырған Ертерек ден қою шараларын және екінші деңгейдегі банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторларды айқындау әдістемесін қолдану қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) бекітілсін.

2. Екінші деңгейдегі банктер Қағидалардың 1-тармағының 9) тармақшасында көзделген фактордың 2014 жылғы 1 қантардағы жағдай бойынша болжамды есептеуді жарайды .

Қағидалардың 1-тармағының 9) тармақшасында көзделген фактор анықталған жағдайда, екінші деңгейдегі банктер 2013 жылғы 1 қазанға дейінгі мерзімде Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржы нарығын және қаржы үйимдарын бақылау мен қадағалау комитетіне Қағидалардың 4-тармағына сәйкес банктің қаржылық тұрақтылығын көтеру, оның қаржылық жағдайының нашарлауын және оның қызметімен байланысты тәуекелдердің өсуін болдырмау бойынша ертерек ден қою шаралары көзделетін іс-шаралар жоспарын ұсынады.

3. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының «Ертерек ден қою шараларын және екінші деңгейдегі банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторларды айқындау әдістемесін қолдану қағидаларын бекіту туралы» 2012 жылғы 24 желтоқсандағы № 380 қаулысының (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8322 тіркелген) күши жойылды деп танылсын .

4. Осы қаулы алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн откен соң қолданысқа енгізіледі және 2013 жылғы 1 шілдеден бастап туындаған

қатынастарға

қолданылады.

Ескерту. 4-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 26.07.2013 № 204 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

Ұлттық

Банк

Төрағасы

Г. Марченко

Қазақстан

Республикасының

Ұлттық

Банкі

Басқармасының

2013

жылғы

25

ақпандасы

№

73

қаулысымен

бекітілген

Ертерек ден қою шараларын және екінші деңгейдегі банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторларды айқындау әдістемесін қолдану қағидалары

Осы Ертерек ден қою шараларын және екінші деңгейдегі банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторларды айқындау әдістемесін қолдану қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» 1995 жылғы 31 тамыздағы Қазақстан Республикасының Занына (бұдан әрі – Банктер туралы зан) сәйкес өзірленді және ертерек ден қою шараларын қолдану тәртібін және екінші деңгейдегі банктің (бұдан әрі – банк) қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторларды айқындау әдістемесін белгілейді.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржы нарығын және қаржы үйымдарын бақылау мен қадағалау комитеті (бұдан әрі – Комитет) банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторларды анықтаған жағдайда банкке ертерек ден қою шараларын қолданады.

1. Банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторлар мұналар болып табылады:

- 1) меншікті капитал жеткіліктілігі коэффициенттерінің төмендеуі;
- 2) таза жіктелген қарыздардың меншікті капиталға арақатынасының өсуі;
- 3) жеке тұлғаларға қарыздардың негізгі борышының жиынтық көлеміндегі жеке тұлғаларға жіктелген қарыздардың өтелмеген негізгі борышы үлесінің өсуі;
- 4) занды тұлғаларға қарыздардың негізгі борышының жиынтық көлеміндегі занды тұлғаларға жіктелген қарыздардың өтелмеген негізгі борышы үлесінің өсуі;
- 5) жеке және занды тұлғалар - клиенттерге қарыздардың негізгі борышының жиынтық көлеміндегі (банктерге және банк операцияларының жекелеген

түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қарыздарды және «көрі РЕПО» операцияларын қоспағанда) кредиттеудің негізгі бағыты (бағыттары) (саласы (салалары)) бойынша жіктелген қарыздардың өтелмеген негізгі борышы үлесінің

ө с у і ;

6) жеке және заңды тұлғалар - клиенттерге қарыздардың негізгі борышының жиынтық көлеміндегі (банктерге және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қарыздарды және «көрі РЕПО» операцияларын қоспағанда) коммерциялық және тұрғын жылжымайтын мұлікті сатып алу және құрылышына берілген қарыздардың және ипотекалық тұрғын үй қарыздарының өтелмеген негізгі борышы үлесінің өсуі;

7) жеке тұлғалар үшін кредиттер бойынша негізгі борыш және (немесе) есептелген сыйақы бойынша құнтізбелік алпыс күннен астам және (немесе) заңды тұлғалар үшін құнтізбелік отыз күннен астам мерзімі өткен берешегі бар

қ а р ы з д а р д ы н

ө с у і ;

8) банктің несие портфелінің жалпы көлеміндегі негізгі борыш және (немесе) есептелген сыйақы бойынша құнтізбелік тоқсан күннен астам мерзімі өткен берешегі

б а р қ а р ы з д а р д ы н ө с у і ;

9) олар бойынша қалыптастырылған резервтерді ескермегендегі негізгі борыш және (немесе) есептелген сыйақы бойынша құнтізбелік тоқсан күннен астам мерзімі өткен берешегі бар қарыздардың ол бойынша қалыптастырылған резервтерді ескермегендегі банктің несие портфелінің жалпы көлеміне

қ а т ы н а с ы н ы н а с ы п к е т у і ;

10) ол бойынша қалыптастырылған резервтерді ескермегендегі жиынтық дебиторлық берешектегі ол бойынша қалыптастырылған резервтерді ескермегендегі жіктелген дебиторлық берешек үлесінің өсуі;

11) жиынтық активтердегі кіріс келтіретін активтер үлесінің азауы;

12) банк міндеттемелері сомасындағы жеке және заңды тұлғалардан тартылған

с а л ы м д а р ү л е с і н і ң т ө м е н д е у і ;

13) активтер рентабельділігі коэффициентінің азауы;

14) таза пайыздық маржаның азауы;

15) спредтың төмендеуі;

16) операциялық шығыстардың кірістердің жиынтық сомасына қатынасының

ө с у і ;

17) өтімділік коэффициенттерінің төмендеуі.

Резервтер ретінде халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының талаптарына сәйкес қалыптастырылған резервтер түсініледі.

Жіктелген қарыздар ретінде бухгалтерлік есептің деректеріне сәйкес 10 (он) пайызынан кем емес деңгейде резервтер қалыптастырылған қарыздар түсініледі.

Қарыздар (жіктелген, жиынтық) есебіне негізгі борыштың сомасы, таза

жіктелген қарыздар есебіне қарыздардың (дисконттарды (сыйлықақыларды) есепке алғандағы негізгі борыш), он (теріс) түзетулердің, есептелген сыйақының және олар бойынша құрылған резервтердің баланстық құны қосылады.

Ескерту. 1-тармақ жана редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 26.07.2013 № 204 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

2. Қағидалардың 1-тармағында көзделген банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторлар мынадай әдістеме бойынша айқындалады:

1) қатарынан алты ай ішінде меншікті капитал жеткіліктілігі коэффициенттерінің Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының «Екінші деңгейдегі банктер үшін пруденциалдық нормативтер есеп айырысулатының нормативтік мәні мен әдістемесі туралы нұсқаулықты бекіту туралы» 2005 жылғы 30 қыркүйектегі № 358 қаулысында (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 3924 тіркелген) (бұдан әрі – № 358 қаулы) белгіленген меншікті капитал жеткіліктілігі коэффициенттерінің ең төменгі мәнінен 0,02-ге (қоса алғанда) асатын деңгейге дейін немесе одан төменге екі және одан да көп р е т

төмендеуі ;

2) бастапқы мәндері № 358 қаулыда белгіленген меншікті капитал жеткіліктілігі коэффициенттерінің ең төменгі мәндерінен 0,02-ге (қоса алғанда) асатын деңгейден төмен болған кезде меншікті капитал жеткіліктілігі коэффициенттерінің төмендеуі ;

3) № 358 қаулыда белгіленген меншікті капитал жеткіліктілігі коэффициентінің (K1-2) меншікті капитал жеткіліктілігі коэффициентінің (K1-2) ең төменгі мәнінен 0,025-ке (қоса алғанда) асатын деңгейден төмен болуы.

Осы тармақшаның талаптары қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті орган (бұдан әрі – уәкілетті орган) жүйе қураушы деп айқындаған банктерге қолданылады;

4) есепті кезеңінде сонына қарай таза жіктелген қарыздардың меншікті капиталдың сексен пайызынан астам болуы талабымен және ол бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегендегі қарастырылатын кезеңде абсолютті мәнінде жіктелген қарыздардың, өсу мөлшерінің провизиялардың (резервтердің) өсу мөлшерінен асуы талабымен қатарынан алты ай ішінде таза жіктелген қарыздардың меншікті капиталға арақатынасының өсуі мынадай формула бойынша есептеледі:

ТЖК(6) ТЖК(5) ТЖК(4) ТЖК(3) ТЖК(2) ТЖК(1) ТЖК(0)

---- > ---- > ---- > ---- > ---- > ---- > ---- > ----

МК(6) МК(5) МК(4) МК(3) МС(2) МК(1) МК(0)

мынадай талаппен:

ТЖК(6) > 80%МК(6) және (ЖКБ(6) - ЖКБ(0)) > (Пр(6) - Пр(0)),

мұнда:

ТЖК(ай) - қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының соына қарай таза жіктелген қарыздар (дара кәсіпкерлерге қарыздарды қоса алғанда, банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға қарыздар, жеке тұлғаларға қарыздар, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне қарыздарды қоса алғанда, заңды тұлғаларға қарыздар және «көрі РЕПО» оペрациялары);

МК(ай) - № 358 қаулыға сәйкес есептелген қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының соына қарай меншікті капитал;

ЖКБ(ай) - қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының соына қарай олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескерменде жіктелген қарыздар (дара кәсіпкерлерге қарыздарды қоса алғанда, банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға қарыздар, жеке тұлғаларға қарыздар, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне қарыздарды қоса алғанда, заңды тұлғаларға қарыздар және «көрі РЕПО» оペрациялары);

Пр(ай) - қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының соына қарай жіктелген қарыздар бойынша құрылған провизиялардың (резервтердің) мөлшері.

Жіктелген қарыздар есебіне № 296 қаулыға сәйкес 2, 3, 4 және 5-санатты құмәнді және үмітсіздер ретінде жіктелген қарыздар кіргізіледі.

Таза жіктелген қарыздар ретінде № 296 қаулыға сәйкес олар бойынша құрылған провизияларды (резервтерді) шегергенде жіктелген қарыздар түсініледі;

5) қатарынан алты айдың ішінде олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескерменде жеке тұлғаларға жиынтық қарыздардағы олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескерменде жеке тұлғаларға жіктелген қарыздар үлесінің өсуі мынадай формула бойынша есептеледі:

ЖЖК(6) ЖЖК(5) ЖЖК(4) ЖЖК(3) ЖЖК(2) ЖЖК(1) ЖЖК(0)

----- > ----- > ----- > ----- > ----- > ----- > -----

ЖЖИЫН3(6) ЖЖИЫН3(5) ЖЖИЫН3(4) ЖЖИЫН3(3) ЖЖИЫН3(2) ЖЖИЫН3(1)
ЖЖИЫН3(0)

мұнда:

ЖЖК(ай) – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының соына қарай олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескерменде жеке тұлғаларға жіктелген қарыздар (дара кәсіпкерлерге қарыздарды қоса алғанда);

ЖЖИЫНК(ай) – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының соына қарай олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескерменде

жеке тұлғаларға жиынтық қарыздар (дара кәсіпкерлерге қарыздарды қоса алғанда)

Қарастырылатын кезенде жүйелі өсу болмаған кезде осы көрсеткіштің есепті кезенде бес және одан да көп пайыздық тармаққа өсуі де банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін фактор болып табылады және мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\frac{\text{Ж Ж К (6)}}{\text{ЖЖИЫНК(6)}} - \frac{\text{Ж Ж К (0)}}{\text{ЖЖИЫНК(0)}} \geq 5 \text{ пайыздық тармақ;}$$

6) қатарынан алты ай ішінде олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде заңды тұлғаларға жиынтық қарыздардағы олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде заңды тұлғаларға жіктелген қарыздар үлесінің өсуі мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\begin{array}{cccccccc} \text{ЗЖК(6)} & \text{ЗЖК(5)} & \text{ЗЖК(4)} & \text{ЗЖК(3)} & \text{ЗЖК(2)} & \text{ЗЖК(1)} & \text{ЗЖК(0)} \\ \hline - > - > - > - > - > - > - > - \\ \text{ЗЖИЫНК(6)} & \text{ЗЖИЫНК(5)} & \text{ЗЖИЫНК(4)} & \text{ЗЖИЫНК(3)} & \text{ЗЖИЫНК(2)} & \text{ЗЖИЫНК(1)} & \text{ЗЖИЫНК(0)} \end{array}$$

м ү н д а :

ЗЖК(ай) – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының сонына қарай олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде заңды тұлғаларға жіктелген қарыздар (шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне қарыздарды қоса алғанда және банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қарыздарды қоспағанда);

ЗЖИЫНК(ай) – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының сонына қарай олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде заңды тұлғаларға жиынтық қарыздар (шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне қарыздарды қоса алғанда және банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қарыздарды қоспағанда).

Қарастырылатын кезенде жүйелі өсу болмаған кезде осы көрсеткіштің есепті кезенде бес және одан да көп пайыздық тармаққа өсуі де банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін фактор болып табылады және мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\frac{\text{З Ж К (6)}}{\text{ЗЖИЫНК(6)}} - \frac{\text{З Ж К (0)}}{\text{ЗЖИЫНК(0)}} \geq 5 \text{ пайыздық тармақ;}$$

7) қатарынан алты ай ішінде олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде жеке және заңды тұлғалар -

клиенттерге жиынтық қарыздардағы (дара кәсіпкерлөрге қарыздарды, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне қарыздарды қоса алғанда және банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қарыздарды қоспағанда) кредиттеудің негізгі бағыты (бағыттары) (саласы (салалары)) бойынша олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегендеге жіктелген қарыздар үлесінің өсуі мынадай формула бойынша есептеледі:

НЖК(6)	НЖК(5)	НЖК(4)	НЖК(3)	НЖК(2)	НЖК(1)	НЖК(0)
----- >	----- >	----- >	----- >	----- >	----- >	-----,
ЖК(6)	ЖК(5)	ЖК(4)	ЖК(3)	ЖК(2)	ЖК(1)	ЖК(0)
				К О (6)		
-----		> 20 %		б о лға н		к е з д е ,
ЖК(6)						

м ұ н д а :

НЖК(ай) – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының соңына қарай кредиттеудің негізгі бағыты (бағыттары) (саласы (салалары)) бойынша олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегендеге жіктелген қарыздар ;

ЖК(ай) – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының соңына қарай олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегендеге жеке және занды тұлғалар - клиенттерге жиынтық қарыздар;

ҚО (ай) – олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегендеге жеке және занды тұлғалар - клиенттерге жиынтық қарыздардағы (банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қарыздарды қоспағанда, дара кәсіпкерлер мен шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне қарыздарды қоса алғанда) үлесі қарастырылатын кезеңнің соңына қарай жиырма және одан көп пайыз болатын олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегендеге жеке тұлғаларға қарыздар, не қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегендеге шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне (дара кәсіпкерлерді қоса алғанда) қарыздар, не олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегендеге бір саладағы занды тұлғаларға қарыздар (банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қарыздарды).

Қарастырылатын кезеңде жүйелі өсу болмаған кезде осы көрсеткіштің есепті кезеңде бес және одан да көп пайыздық тармаққа өсуі де банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін фактор болып табылады және мынадай формула бойынша есептеледі:

Н Ж К (6)

Н Ж К (0)

----- - ----- ≥ 5 пайыздық тармақ;

ЖК(6) ЖК(0)

8) қатарынан алты ай ішінде олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде жеке және заңды тұлғалар - клиенттерге жиынтық қарыздардағы (банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қарыздарды қоспағанда) олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде коммерциялық және тұрғын жылжымайтын мүлікті сатып алу мен салуға берілген қарыздардың және ипотекалық тұрғын үй қарыздарының үлесінің өсуі мынадай формула бойынша есептеледі:

ЖК(6) К(5) К(4) К(3) К(2) К(1) К(0)

----- > ----- > ----- > ----- > ----- > ----- > -----,

ЖК(6) ЖК(5) ЖК(4) ЖК(3) ЖК(2) ЖК(1) ЖК(0)

К (6)

----- > 20 % болған кездे,

ЖК(6)

мұндай:

К(ай) - қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының сонына қарай олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде коммерциялық және тұрғын жылжымайтын мүлікті сатып алу мен салуға берілген қарыздар ;

ЖК(ай) – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының сонына қарай олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде клиенттерге жеке тұлғаларға (дара кәсіпкерлерге қарыздарды қоса алғанда) және заңды тұлғаларға (шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне қарыздарды қоса алғанда және банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қарыздарды қоспағанда) жиынтық қарыздар.

Осы көрсеткіш есебіне олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде жеке және заңды тұлғалар - клиенттерге жиынтық қарыздардағы (банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қарыздарды қоспағанда, дара кәсіпкерлерге қарыздарды, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне қарыздарды қоса алғанда) үлесі қарастырылатын кезеңнің сонына қарай жиырма пайыздан көп болатын, олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде коммерциялық және тұрғын жылжымайтын мүлікті сатып алу мен салуға берілген қарыздар және ипотекалық тұрғын үй қарыздары кіргізіледі.

Қарастырылатын кезеңде жүйелі өсу болмаған кезде осы көрсеткіштің есепті кезеңде бес және одан да көп пайыздық тармаққа өсуі де банктің қаржылық

жағдайының нашарлауына ықпал ететін фактор болып табылады және мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\frac{\text{ЖК}(6) - \text{ЖК}(0)}{\text{ЖК}(6) + \text{ЖК}(0)} \geq 5 \text{ пайыздық тармақ;}$$

9) есепті кезеңде олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде жеке тұлғалар үшін қарыздар бойынша негізгі борыш және (немесе) есептелген сыйақы бойынша күнтізбелік алпыс күннен астам және (немесе) олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде заңды тұлғалар үшін күнтізбелік отыз күннен астам мерзімі өткен берешегі бар қарыздардың бес және одан көп пайызға өсуі мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\frac{\text{ЖМК } 60(6) - \text{ЖМК } 60(0)}{\text{ЖМК } 60(0)} \geq 5 \% \text{ және (немесе)} \quad \frac{\text{ЗМК } 30(6) - \text{ЗМК } 30(0)}{\text{ЗМК } 30(0)} \geq 5\%,$$

мұндай:

ЖМК 60 – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының соңына қарай олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде негізгі борыш және (немесе) есептелген сыйақы бойынша кредиттер бойынша күнтізбелік алпыс күннен астам мерзімі өткен берешегі бар жеке тұлғалардың қарыздары;

ЗМК 30 – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының соңына қарай олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде негізгі борыш және (немесе) есептелген сыйақы бойынша кредиттер бойынша күнтізбелік отыз күннен астам мерзімі өткен берешегі бар заңды тұлғалардың қарыздары (шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне қарыздарды қоса алғанда және банктар мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын үйымдарға берілген қарыздарды қоспағанда);

10) қатарынан алты ай ішінде ол бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде банктің несие портфеліндегі негізгі борыш және (немесе) есептелген сыйақы бойынша олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде күнтізбелік тоқсан күннен астам мерзімі өткен берешегі бар қарыздардың өсуі мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\frac{\text{МК90}(6) - \text{МК90}(5) - \text{МК90}(4) - \text{МК90}(3) - \text{МК90}(2) - \text{МК90}(1) - \text{МК90}(0)}{\text{НП}(6) - \text{НП}(5) - \text{НП}(4) - \text{НП}(3) - \text{НП}(2) - \text{НП}(1) - \text{НП}(0)} > > > > > >$$

мұндай:

МК90(ай) – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының соңына қарай олар

бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде негізгі борыш және (немесе) есептелген сыйақы бойынша күнтізбелік тоқсан құннен астам мерзімі өткен берешегі бар қарыздар (дара кәсіпкерлерге қарыздарды қоса алғанда, банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға қарыздар, жеке тұлғаларға қарыздар, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне қарыздарды қоса алғанда, заңды тұлғаларға қарыздар және «көрі РЕПО» операциялары);

НП(ай) – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының сонына қарай олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде несие портфелі (дара кәсіпкерлерге қарыздарды қоса алғанда, банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға қарыздар, жеке тұлғаларға қарыздар, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне қарыздарды қоса алғанда, заңды тұлғаларға қарыздар және «көрі РЕПО» операциялары).

Қарастырылатын кезенде жүйелі өсу болмаған кезде осы көрсеткіштің есепті кезенде бес және одан да көп пайыздық тармаққа өсуі де банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін фактор болып табылады және мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\frac{\text{МК}90(6)}{\text{НП}(6) - \text{НП}(0)} \geq 5 \text{ пайыздық тармақ;}$$

11) олар бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде негізгі борыш және (немесе) есептелген сыйақы бойынша күнтізбелік тоқсан құннен астам мерзімі өткен берешегі бар қарыздардың ол бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде банктің несие портфелінің жалпы көлеміне қатынасының асып кетуі мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\frac{\text{НП}}{\text{НП} - \text{НП}(0)} \geq 20\%$$

2014 жылғы 1 қаңтардан бастап көрсетілген арақатынас 15 %-дан жоғары емес болады.

мұнда:

ТК – қарастырылатын кезеңнің сонына қарай ол бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде негізгі борыш және (немесе) есептелген сыйақы бойынша күнтізбелік тоқсан құннен астам мерзімі өткен берешегі бар қарыздар (дара кәсіпкерлерге қарыздарды қоса алғанда, банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға қарыздар, жеке тұлғаларға қарыздар, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне

қарыздарды қоса алғанда, заңды тұлғаларға қарыздар және «көрі РЕПО» операциялары);

НП – қарастырылатын кезеңнің сонына қарай ол бойынша қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) ескермегенде несие портфелі (дара кәсіпкерлерге қарыздарды қоса алғанда, банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға қарыздар, жеке тұлғаларға қарыздар, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне қарыздарды қоса алғанда, заңды тұлғаларға қарыздар және «көрі РЕПО» операциялары);

12) қатарынан алты ай ішінде жіктелген дебиторлық берешектің ол бойынша қалыптастырылған резервтерді ескермей жиынтық дебиторлық берешекте ол бойынша қалыптастырылған резервтерді ескермегендегі үлесінің өсуі мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\frac{\text{ЖДБ}_{(6)}}{\text{ДБ}_{(6)}} > \frac{\text{ЖДБ}_{(5)}}{\text{ДБ}_{(5)}} > \frac{\text{ЖДБ}_{(4)}}{\text{ДБ}_{(4)}} > \frac{\text{ЖДБ}_{(3)}}{\text{ДБ}_{(3)}} > \frac{\text{ЖДБ}_{(2)}}{\text{ДБ}_{(2)}} > \frac{\text{ЖДБ}_{(1)}}{\text{ДБ}_{(1)}} > \frac{\text{ЖДБ}_{(0)}}{\text{ДБ}_{(0)}},$$

М ұ н д а :

$\text{ЖДБ}_{(\text{ай})}$ - қаралатын кезеңнің белгілі бір айының сонына қарай жіктелген дебиторлық берешек ол бойынша қалыптастырылған резервтерді ескермегенде;

$\text{ДБ}_{(\text{ай})}$ - қаралатын кезеңнің белгілі бір айының сонына қарай жиынтық дебиторлық берешек ол бойынша қалыптастырылған резервтерді ескермегенде.

Қаралатын кезеңде жүйелі өсу болмаған кезде осы көрсеткіштің есепті кезеңде бес және одан астам пайыздық тармаққа өсуі де банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін фактор болып табылады және мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\frac{\text{ЖДБ}_{(6)}}{\text{ДБ}_{(6)}} - \frac{\text{ЖДБ}_{(0)}}{\text{ДБ}_{(0)}} \geq 5 \text{ пайыздық тармақ};$$

Жіктелген дебиторлық берешек ретінде бухгалтерлік есептің деректеріне сәйкес 10 (он) пайыздан кем емес деңгейде резервтер қалыптастырылған дебиторлық берешек түсініледі.

Жіктелген дебиторлық берешектің есебіне негізгі борыштың сомасы кіреді;

13) қатарынан алты ай ішінде кіріс келтіретін активтердің жиынтық активтердегі үлесінің азауы мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\frac{\text{КА}(6)}{\text{А}(6)} < \frac{\text{КА}(5)}{\text{А}(5)} < \frac{\text{КА}(4)}{\text{А}(4)} < \frac{\text{КА}(3)}{\text{А}(3)} < \frac{\text{КА}(2)}{\text{А}(2)} < \frac{\text{КА}(1)}{\text{А}(1)} < \frac{\text{КА}(0)}{\text{А}(0)},$$

мұнда:

КА(ай) – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының сонына қарай кіріс келтіретін активер;

А(ай) – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының сонына қарай жиынтық активер.

Қарастырылатын кезенде жүйелі өсу болмаған кезде осы көрсеткіштің есепті кезенде бес және одан да көп пайыздық тармаққа өсуі де банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін фактор болып табылады және мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\frac{KA(6)}{A(6) - A(0)} \leq 5 \text{ пайыздық тармақ;}$$

14) қарастырылатын кезеңнің басында жеке және занды тұлғалар салымдарының қатынасы банк міндеттемелерінен елу пайыз болу талабымен соңғы алты айдың ішінде басқа банктердің салымдарын және арнайы мақсаттағы еншілес ұйымдардың (бұдан әрі – SPV) салымдарын ескермегендегі банк міндеттемелері сомасындағы жеке және занды тұлғалардан тартылған салымдардың жиырма және одан астам пайыздық тармаққа төмендеуі мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\frac{C(6)}{M(6) - M(0)} \leq 20 \text{ пайыздық тармақ } C(0) > 50 \% M1 \text{ болған кезде,}$$

мұнда:

С(ай) – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының сонына қарай басқа банктердің салымдарын және SPV салымдарын ескермегендегі жеке және занды тұлғалардан тартылған салымдар (оның ішінде ағымдағы шоттар);

М(ай) – қарастырылатын кезеңнің белгілі бір айының сонына қарай жиынтық міндеттемелер;

15) соңғы алты ай ішінде активтер рентабельділігі коэффициентінің бір және одан астам пайыздық тармаққа азауы мынадай формула бойынша есептеледі:
ROA(6)-ROA(1) \leq -1 пайыздық тармақ.

Активтер рентабельділігі коэффициенті жылдық мәндегі бөлінбеген таза кірістің (орны толтырылмаған шығынның) активтердің орташа шамасына қатынасы ретінде мынадай формула бойынша есептеледі:

$$BTK(O\cdot T\cdot SH)(n) = \frac{ROA(n)}{Aopt(n)} * K_t,$$

мұнда:

BTK (0TSH)(n) – тиісті қаржы жылдының басынан бастап қарастырылатын

айдың соңына дейінгі кезенде алынған, бөлінбеген таза кіріс орны
толтырылмаған шығын);

Аорт(n) – белгілі бір қарастырылатын кезендегі активтердің орташа шамасы;
Кт – мынадай формула бойынша есептелетін түзету коэффициенті:

$$K_t = \frac{1}{A} \text{мұнда}$$

A – тиісті қаржы жылдының басынан бастап өткен айлар саны.

Активтердің орташа шамасы тиісті жылдың өткен айларындағы активтер мөлшері сомасының тиісті жылдың өткен айларының санына қатынасы ретінде мынадай формула бойынша есептеледі:

$$Aort(n) = \frac{A(0) + A(1) + \dots + A(n)}{N+1},$$

мұнда :

Аорт(n) – белгілі бір қарастырылатын кезендегі активтердің орташа шамасы;

A (0, 1....n) - белгілі бір айдың соңына қарай активтердің мөлшері;

n – тиісті қаржы жылдының басынан бастап өткен айлар саны;

16) соңғы алты ай ішінде таза пайыздық маржаның бір және одан астам пайыздық тармаққа азауы мынадай формула бойынша есептеледі:

ТПМ %(6) – ТПМ %(1) ≤ -1 пайыздық тармақ.

Таза пайыздық маржа жылдық мәндегі банктің таза пайыздық кірісінің (сыйақы төлеуге байланысты шығыстарды шегергенде, сыйақы алуға байланысты кірістер) олар бойынша қалыптастырылған провизияларды ескергендеғі активтердің орташа шамасына қатынасы ретінде мынадай формула бойынша есептеледі:

$$TK(n) = \frac{TPM\%(n)}{Kt},$$

мұнда :

ТПМ %(n) – таза пайыздық маржа;

TK(n) – мынадай формула бойынша есептелетін таза кіріс:

$$TK(n) = Kc\%(n) - Shc\%(n),$$

мұнда :

Kc\%(n) – тиісті қаржы жылдының басынан бастап қарастырылатын айдың соңына дейінгі кезендегі сыйақы алуға байланысты кірістер;

Shc\%(n) – тиісті қаржы жылдының басынан бастап қарастырылатын айдың

соңына дейінгі кезеңдегі сыйақы төлеуге байланысты шығыстар;
Аорт(n) – белгілі бір қарастырылатын кезеңдегі активтердің орташа шамасы;
ТК - мынадай формула бойынша есептелең түзету коэффициенті:

$$\frac{1}{K_t} = \frac{2}{A}, \quad \text{мұнда}$$

A – тиісті қаржы жылшының басынан бастап өткен айлар саны.

Сыйақы алуға байланысты кірістерге мыналар кіреді:
корреспонденттік шоттар бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер;
Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде орналастырылған салымдар
бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер;
табыс немесе шығын арқылы әділ құны бойынша ескерілетін бағалы қағаздар
бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер;

басқа банктерде орналастырылған салымдар бойынша сыйақы алуға
байланысты кірістер (металл шоттарда орналастырылған тазартылған қымбат
металдар бойынша сыйақы алуға байланысты кірістерді, басқа банктерде
орналастырылған мерзімді салымның құнын оң түзету түріндегі кірістерді, басқа
банктерде орналастырылған шартты салымның құнын оң түзету түріндегі
кірістерді, басқа банктерден тартылған мерзімді салымның құнын теріс түзету
түріндегі кірістерді, басқа банктерден тартылған шартты салымның құнын теріс
түзету түріндегі кірістерді қоспағанда);

басқа банктерге берілген қарыздар бойынша сыйақы алуға байланысты
кірістер (басқа банктерге берілген қарыздар бойынша комиссиялық сыйақыны,
басқа банктерге берілген қарыздың құнын оң түзету түріндегі кірістерді, басқа
банктерден алынған қарыздың құнын теріс түзету түріндегі кірістерді қоспағанда
);

банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға
берілген немесе банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын
ұйымдардан алынған қарыздар және қаржы лизингі бойынша сыйақы алуға
байланысты кірістер (банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге
асыратын ұйымдарға берілген қарыздың құнын оң түзету түріндегі кірістерді,
банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардан
алынған қарыздың құнын теріс түзету түріндегі кірістерді, шетелдік
филиалдармен есеп айырысулар бойынша кірістерді қоспағанда);

банктің клиенттерге талаптары бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер (клиенттерге берілген қарыздың құнын оң түзету түріндегі кірістерді, Қазақстан
Республикасының Үкіметінен, Қазақстан Республикасының жергілікті атқарушы
органдарынан және халықаралық қаржы ұйымдарынан алынған қарыздың құнын
теріс түзету түріндегі кірістерді, клиенттерден тартылған мерзімді салымның

құнын теріс түзету түріндегі кірістерді, клиенттерден тартылған шартты салымның құнын теріс түзету түріндегі кірістерді, сенімгерлік (траст) басқаруға берілген қаржылық активтер бойынша сыйақы алуға байланысты кірістерді қоспағанда);

сату үшін қолда бар бағалы қағаздар бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер (айналысқа шығарылған бағалы қағаздар бойынша сыйлықақы амортизациясы жөніндегі кірістерді, айналысқа шығарылған реттелген облигациялар бойынша сыйлықақы амортизациясы жөніндегі кірістерді қоспағанда);

бағалы қағаздармен жасалатын «Кері РЕПО» операциялары бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер;

капиталға және реттелген борышқа инвестициялар бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер;

өтеуге дейін ұстап қалынатын бағалы қағаздар бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер;

«қарыздар және дебиторлық берешек» санатындағы өзге борыштық қуралдар бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер.

17) соңғы алты ай ішінде спрэдтың бір және одан астам пайыздық тармаққа төмендеуі мынадай формула бойынша есептеледі:

Спрэд(6) – Спрэд(1) ≤ -1 пайыздық тармақ.

Банк спрэды жылдық мәндегі сыйақы алуға байланысты кірістердің кіріс келтіретін орташа активтерге қатынасының және жылдық мәндегі сыйақы төлеуге байланысты шығыстардың шығыстарға әкеп соқтыратын орташа міндеттемелерге қатынасының арасындағы айырма ретінде мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\frac{Kc\% (n)}{Spr\% (n)} = \frac{---}{kA(opt)(n)} * \frac{TK - ---}{kM(opt)(n)} Kt, \quad M \Psi N D A :$$

$Kc\%(n)$ – тиісті қаржы жылдының басынан бастап қарастырылатын айдың соңына дейінгі кезеңдегі сыйақы алуға байланысты кірістер;

$Shc\%(n)$ – тиісті қаржы жылдының басынан бастап қарастырылатын айдың соңына дейінгі кезеңдегі сыйақы төлеуге байланысты шығыстар;

TK – мынадай формула бойынша есептелетін түзету коэффициенті:

$$Kt = \frac{1}{A}, \quad M \Psi N D A$$

А – тиісті қаржы жылшының басынан бастап өткен айлар саны.

қАорт(н) – мынадай формула бойынша есептелетін, белгілі бір қарастырылатын кезеңдегі кіріс келтіретін активтердің орташа шамасы:

$$\text{қАорт}(n) = \frac{\text{КА}(0) + \text{КА}(1) + \dots + \text{КА}(n)}{n+1},$$

мұндай:

КА(0,2,...n) – белгілі бір айдың соңына қарай кіріс келтіретін активтер;

н - тиісті қаржы жылшының басынан бастап өткен айлар саны;

ШМорт(н) – мынадай формула бойынша есептелетін, белгілі бір қарастырылатын кезеңдегі шығыстарға әкеп соқтыратын міндеттемелердің орташа шамасы:

$$\text{ШМорт}(n) = \frac{\text{ШМ}(0) + \text{ШМ}(1) + \dots + \text{ШМ}(n)}{N+1},$$

ШМ(0, 1...n) – белгілі бір айдың соңына қарай шығыстарға әкеп соқтыратын міндеттемелер;

н – тиісті қаржы жылшының басынан бастап өткен айлар саны.

Кіріс келтіретін активтерге (КА) мыналар кіреді:
корреспонденттік шоттар;

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне қойылатын талаптар;
табыс немесе шығын арқылы әділ құны бойынша ескерілетін бағалы қағаздар
;

басқа банктерде орналастырылған салымдар;

басқа банктерге берілген қарыздар;

банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға
берілген қарыздар және қаржы лизингі;

клиенттерге қойылатын талаптар;

сату үшін қолда бар бағалы қағаздар;

бағалы қағаздармен «Кері РЕПО» операциялары;

капиталға инвестициялар және реттелген борыш;

өтеуге дейін ұстап қалынатын бағалы қағаздар;

«қарыздар және дебиторлық берешек» санатындағы өзге борыштық құралдар.

Кіріс келтіретін активтер халықаралық қаржылық есептілік стандарттары (IFRS) бойынша провизиялар (резервтер) шегеріле отырып, сондай-ақ дисконттар (сыйлықақылар) мен оң (теріс) түзетулер ескеріле отырып есепке алынады.

Шығыстарға әкеп соқтыратын міндеттемелерге (ШМ) мыналар кіреді:

корреспонденттік шоттар;

басқа банктердің талап етуге дейінгі салымдары;

Қазақстан Республикасының Үкіметінен, Қазақстан Республикасының жергілікті атқарушы органдарынан және ұлттық басқарушы холдингтен алынған қарыздар;

халықаралық қаржы үйымдарынан алынған қарыздар;
басқа банктерден және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын үйымдардан алынған қарыздар;
овернайт қарыздары;
мерзімді салымдар;
клиенттер алдындағы міндеттемелер;
бағалы қағаздармен «Кері РЕПО» операциялары;
айналысқа шығарылған бағалы қағаздар;
реттелген борыштар.

Шығыстарға әкеп соқтыратын міндеттемелер бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстарға мыналар кіреді:

корреспонденттік шоттар бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар;

Қазақстан Республикасының Үкіметінен, Қазақстан Республикасының жергілікті атқарушы органдарынан және ұлттық басқарушы холдингтен алынған қарыздар бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар (Қазақстан Республикасының Үкіметінен және Қазақстан Республикасының жергілікті атқарушы органдарынан алынған қарыздың құнын оң түзету түріндегі шығыстарды қоспағанда);

халықаралық қаржы үйымдарынан алынған қарыздар бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар (халықаралық қаржы үйымдарынан алынған қарыздың құнын оң түзету түріндегі шығыстарды қоспағанда);

басқа банктерден алынған қарыздар бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар (басқа банктерден алынған қарыздың құнын оң түзету түріндегі шығыстарды, басқа банктерге берілген қарыздың құнын теріс түзету түріндегі шығыстарды қоспағанда);

банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын үйымдардан алынған қарыздар бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар (банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын үйымдардан алынған қарыздың құнын оң түзету түріндегі шығыстарды, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын үйымдарға берілген қарыздың құнын теріс түзету түріндегі шығыстарды қоспағанда);

басқа банктермен операциялар бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар;

овернайт қарыздары бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар;
басқа банктердің салымдары бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар (басқа банктерде орналастырылған мерзімді салымның құнын теріс түзету

түріндегі шығыстарды, басқа банктерде орналастырылған шартты салымның құнын теріс түзету түріндегі шығыстарды, басқа банктерден тартылған мерзімді салымның құнын оң түзету түріндегі шығыстарды, басқа банктерден тартылған шартты салымның құнын оң түзету түріндегі шығыстарды қоспағанда);

клиенттердің талаптары бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар (сенімгерлік басқаруға қабылданған қаржылық активтер бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстарды, клиенттермен өзге операциялар бойынша мерзімі өткен берешек бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстарды, алынған қаржы лизингі бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстарды, мерзімінде орындалмаған нұсқаулар бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстарды, қабылданған салымдар бойынша комиссиялық сыйақыны, клиенттерге берілген қарыздың құнын теріс түзету түріндегі шығыстарды, есепке алынған вексельдер бойынша сыйлықақы амортизациясы жөніндегі шығыстарды, клиенттерге берілген қарыздар бойынша сыйлықақы амортизациясы жөніндегі шығыстарды қоспағанда);

бағалы қағаздармен «РЕПО» операциялары бойынша сыйақы төлеуге
байланысты шығыстар;

бағалы қағаздар бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар (табыс немесе шығын арқылы әділ құны бойынша ескерілетін сатып алынған бағалы қағаздар бойынша сыйлықақы амортизациясы жөніндегі шығыстарды, сату үшін қолда бар сатып алынған бағалы қағаздар бойынша сыйлықақы амортизациясы жөніндегі шығыстарды, өтеуге дейін ұстап қалынатын сатып алынған бағалы қағаздар бойынша сыйлықақы амортизациясы жөніндегі шығыстарды, «қарыздар және дебиторлық берешек» санатындағы өзге борыштық құралдар бойынша сыйлықақы амортизациясы жөніндегі шығыстарды қоспағанда);

реттелген борыш бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар;

18) соңғы алты ай ішінде операциялық шығыстардың сыйақы алумен байланысты кірістердің және сыйақы алумен байланысты емес кірістердің қосындысына қатынасының бес және одан астам пайыздық тармаққа өсуі мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\frac{\text{ОПШ}_{(6)}}{\text{Кс} \%_{(6)} + \text{Ксбе} \%_{(6)}} - \frac{\text{ОПШ}_{(1)}}{\text{Кс} \%_{(1)} + \text{Ксбе} \%_{(1)}} \geq 5 \text{ пайыздық тармақ},$$

Мұндай:

ОПШ_(ай) - тиісті қаржы жылдының басынан бастап қаралатын айдың соңына дейінгі кезеңдегі операциялық шығыстар;
Кс%_(ай) - тиісті қаржы жылдының басынан бастап қарастырылатын айдың соңына дейінгі кезеңдегі сыйақыны алумен байланысты кірістер;

Ксбе%_(ай) - тиісті қаржы жылының басынан бастап қарастырылатын айдың соңына дейінгі кезеңдегі сыйақыны алумен байланысты емес кірістер;

Операциялық шығыстарға (ОПШ) мыналар кіреді:
еңбекке ақы төлеу және міндettі аударымдар бойынша шығыстар;
жалпы шаруашылық шығыстар («Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамына міндettі күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналарды аудару шығыстарын қоспағанда);

табыс салығынан басқа, салықтар, алымдар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер;

амортизациялық аударымдар;
негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтерді өтеусіз беруден және тауарлық-материалдық қорларды сатудан, басқа да инвестициялардан болған шығыстар;

тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл);
жадау шығыстары.

Сыйақыны алумен байланысты емес кірістерге осы тармақтың 16) тармақшасында көрсетілген сыйақыны алумен байланысты кірістерді, сондай-ақ резервтерді (провизияларды) қалпына келтіруден түсken кіrіsterdі қоспағандағы кірістер кіреді;

19) қатарынан алты ай ішінде екі және одан көп рет өтімділік коэффициенттерінің № 358 қаулыда белгіленген өтімділік коэффициенттерінің ең төменгі мәндерінен 0,1-ге асатын деңгейге дейін немесе одан төменге екі және одан да көп есе төмендеуі;

20) бастапқы мәндері № 358 қаулыда белгіленген өтімділік коэффициенттерінің ең төменгі мәндерінен 0,1-ге асатын деңгейден төмен болған кезде өтімділік коэффициенттерінің төмендеуі.

Есепті күні аяқталатын кезең қарастырылатын кезең болып табылады. Көрсеткіштерді есептеу кезінде өзгерістер үтірден кейін үш таңбамен беріледі.

Осы тармақтың 7) және 8) тармақшаларының талаптары «Қазақстанның Тұрғын үй қурылыш жинақ банкі» акционерлік қоғамына қолданылмайды.

Осы тармақтың 1), 2) және 3) тармақшаларында белгіленген көрсеткіштерді қоспағанда, Қағидалардың талаптары Банктер туралы заңға сәйкес қайта құрылымдау барысындағы банктерге қолданылмайды.

Ескерту. 2-тармаққа өзгерістер енгізілді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 26.07.2013 № 204 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

3. Комитет банктің қаржылыш жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторларды анықтау үшін ай сайын реттеушілік есептілік деректерінің негізінде

банктің қаржылық жағдайына талдау жасайды.

Комитет Қағидалардың 2-тармағының 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11) және 12) тармақшаларында белгіленген көрсеткіштерді есептеу кезінде факторларды есептеу үшін пайдаланылатын ақпараттың жинақталуына қарай 2013 жылғы 1 шілдеден бастап есептелген факторлар негізінде банктің қаржылық жағдайына талдау жасайды.

Ескерту. 3-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 26.07.2013 № 204 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

4. Банктің қаржылық жағдайына талдау жасау нәтижесінде және (немесе) оған тексеру жүргізу қорытындылары бойынша Қағидалардың 1-тармағында көзделген факторлар анықталған жағдайда, Комитет банкке және (немесе) оның акционерлеріне банктің қаржылық тұрақтылығын көтеру, оның қаржылық жағдайының нашарлауын және оның қызметімен байланысты тәуекелдердің есуін болдырмау бойынша ертерек ден қою шаралары көзделетін іс-шаралар жоспарын (бұдан әрі – іс-шаралар жоспары) ұсыну жөнінде жазбаша нысанда талап жолдаиды.

Банк және (немесе) оның акционерлері Комитеттің талабын алған күнінен бастап бес жұмыс күнінен аспайтын мерзімде:

1) банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін фактордың толық талдауы;

2) осы фактордың болжамы, осындай болжамның негіздемесі және банктің қызметіне тигізетін жағымсыз әсері;

3) осы факторды жақсарту шаралары, яғни оны банктің қызметі үшін қауіп төндірмейтін (қосымша тәуекелдер) деңгейге дейін жеткізу;

4) іс-шаралар жоспарының орындалу мерзімдері (іс-шаралар жоспарының әрбір тармағы бойынша орындалу мерзімдері көрсетіле отырып);

5) іс-шаралар жоспарының орындалуына жауапты лауазымды адамдар қамтылатын іс-шаралар жоспарын әзірлеп, Комитетке ұсынады.

Комитет іс-шаралар жоспарын банк және (немесе) оның акционерлері ұсынған күнінен бастап он жұмыс күні ішінде алдын ала қарайды.

Комитет банк және (немесе) оның акционерлері қарауға ұсынған іс-шаралар жоспарымен келіспеген жағдайда, Комитет пен банк іс-шаралар жоспарын жетілдіру мақсатында бірлескен талқылаулар жүргізеді. Бұл ретте банк Комитеттің ескертулерін жою үшін жоспарды түзетеді немесе мұндай ескертулермен келіспеген жағдайда өзінің негіздеулерін ұсынады.

Комитет жетілдірілген іс-шаралар жоспарын банк және (немесе) оның акционерлері қайталап ұсынған күнінен бастап бес жұмыс күні ішінде мақұлдайды немесе мақұлдамайды.

Комитет ұсынылған іс-шаралар жоспарын мақұлдаған жағдайда, банк және (немесе) оның акционерлері оны іске асыруға кіріседі және іс-шаралар жоспарында белгіленген мерзімдерде Комитетке іс-шаралардың орындалуы туралы есепті ұсынады.

Комитет іс-шаралар жоспарын мақұлдамаған жағдайда банкке және (немесе) оның акционерлеріне Банктер туралы Заңың 45-бабы З-тармағының төртінші бөлігінде көзделген талаптарды қою арқылы бір немесе бірнеше ертерек ден қою шараларын қолданады.

Банк Қағидалардың 1-тармағында көзделген факторларды өз бетінше анықтаған жағдайда көрсетілген факторларды анықтаған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде Комитетке Қағидалардың осы тармағында көзделген іс-шаралар жоспарын қоса бере отырып, оның қаржылық жағдайының нашарлағанын көрсететін ақпаратты ұсынады.

5. Қағидалардың 2-тармағының 3) тармақшасында көрсетілген фактор анықталған жағдайда және іс-шаралар жоспары мақұлданбаған кезде Комитет банкке және (немесе) оның акционерлеріне төменде берілген кестеге сәйкес есептеуді тоқтату және (немесе) дивидендтер төлеу бойынша талап қою арқылы ертерек ден қою шарасын қолданады:

Меншікті капитал жеткіліктілігі коэффициентінің асу деңгейі:	Бөлінбекен таза кірісті пайдалануға қойылған ең төменгі шектеу (пайызбен)
0-ден 0,00625-ке дейін	100
0,00626-дан 0,0125-ке дейін	80
0,0126-дан 0,01875-ке дейін	60
0,01876-дан 0,025-ке дейін (коса алғанда)	40
0,025-тен аса	0

Тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген активтерді төмендету, сондай-ақ қатарынан алты ай ішінде:

банктің жарғылық капиталын;
бөлінбекен таза кірісті;

бөлінбекен таза кіріс есебінен қалыптастырылған резервтерді ұлғайту арқылы меншікті капитал жеткіліктілігі коэффициентінің асу деңгейіне қол жеткізген жағдайда іс-шаралар жоспары мақұлданады.

6. Жүйе құраушы болып айқындалған банк, сондай-ақ Банктер туралы заңға сәйкес қайта құрылымдауды жүзеге асыратын (жүзеге асырған) банк жыл сайын есепті жылдың 1 наурызына дейінгі мерзімде Комитетке Қағидалардың 1-тармағының 1), 8), 13), 15), 16) және 17) тармақшаларында көрсетілген көрсеткіштердің өзгеру болжамын ұсынады. Көрсеткіштердің өзгеру болжамы қаржы жылы аяқталғанға дейін жасалады.

Көрсеткіштердің өзгеру болжамы негіздемені бере отырып, жылына бір

реттен артық емес қайта қаралады.

Комитет көрсеткіштердің болжамды мәндерінің ағымдағы мәндерге сәйкестігін тексереді. Көрсеткіштердің өзгеру болжамында банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторлар анықталған жағдайда, Комитет Қағидалардың 4-тармағында көзделген іс-шараларды жүзеге асырады.

Қағидалардың 1-тармағының 1), 8) және 13) тармақшаларында көрсетілген көрсеткіштердің өзгеру болжамы стресстік сценарийдің әсер ету нәтижесін бағалаумен толықтырылады.

Үекілетті орган стресстік сценарий өлшемдері бойынша сценарий мен ұсынымдарды жүйе құраушы болып айқындалған банкке болжамды көрсеткіштерді Комитетке ұсыну мерзіміне дейін бір ай бұрын береді.

Ескерту. 6-тармақ жана редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 26.07.2013 № 204 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

7. Қағидалардың 1-тармағында көзделген факторлар анықталған жағдайда, сондай-ақ көрсеткіштердің өзгеру болжамында қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторлар анықталған жағдайда, үекілетті орган жүйе құраушы деп айқындаған банк және «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес қайта құрылымдауды жүзеге асыратын (жүзеге асырған) банк № 358 қаулыда белгіленген меншікті капиталдың жеткіліктілігі коэффициенттерінің (K1-1, K1-2, K2) және ашық валюталық позиция лимиттерінің мәндеріне кезең-кезеңімен өту мерзімі көзделетін іс-шаралар жоспарын ұсынады.